

INFORAKADEMIA

Odliczanie VAT w praktyce

Radosław Kowalski
doradca podatkowy

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR *lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Agenda szkolenia

1. Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?
2. O czym należy pamiętać, chcąc rozliczyć podatek naliczony?
3. Jak to jest z tym statusem czynnego podatnika przy odliczaniu – czyj status jest ważny: sprzedawcy czy nabywcy?
4. Zakupy krajowe a zagraniczne – źródła podatku naliczonego, czyli jakie dokumenty trzeba zgromadzić, by odliczyć VAT naliczony?
5. Co z błędną fakturą? W jakich przypadkach nie pozbawia prawa do odliczenia, a w których nie można rozliczyć VAT? Co z zawyżoną stawką?
6. Bezpodstawne zastosowanie przez sprzedawcę procedury e-commerce a odliczenie VAT przez nabywcę
7. Data otrzymania faktury a obowiązek podatkowy – co decyduje o dacie odliczenia?
8. Termin odliczenia – nie tylko zbyt wczesne odliczenie może być problemem
9. Nieśmiertelny temat odliczania VAT od zakupów samochodowych
10. Odpowiedzi na pytania uczestników webinarium

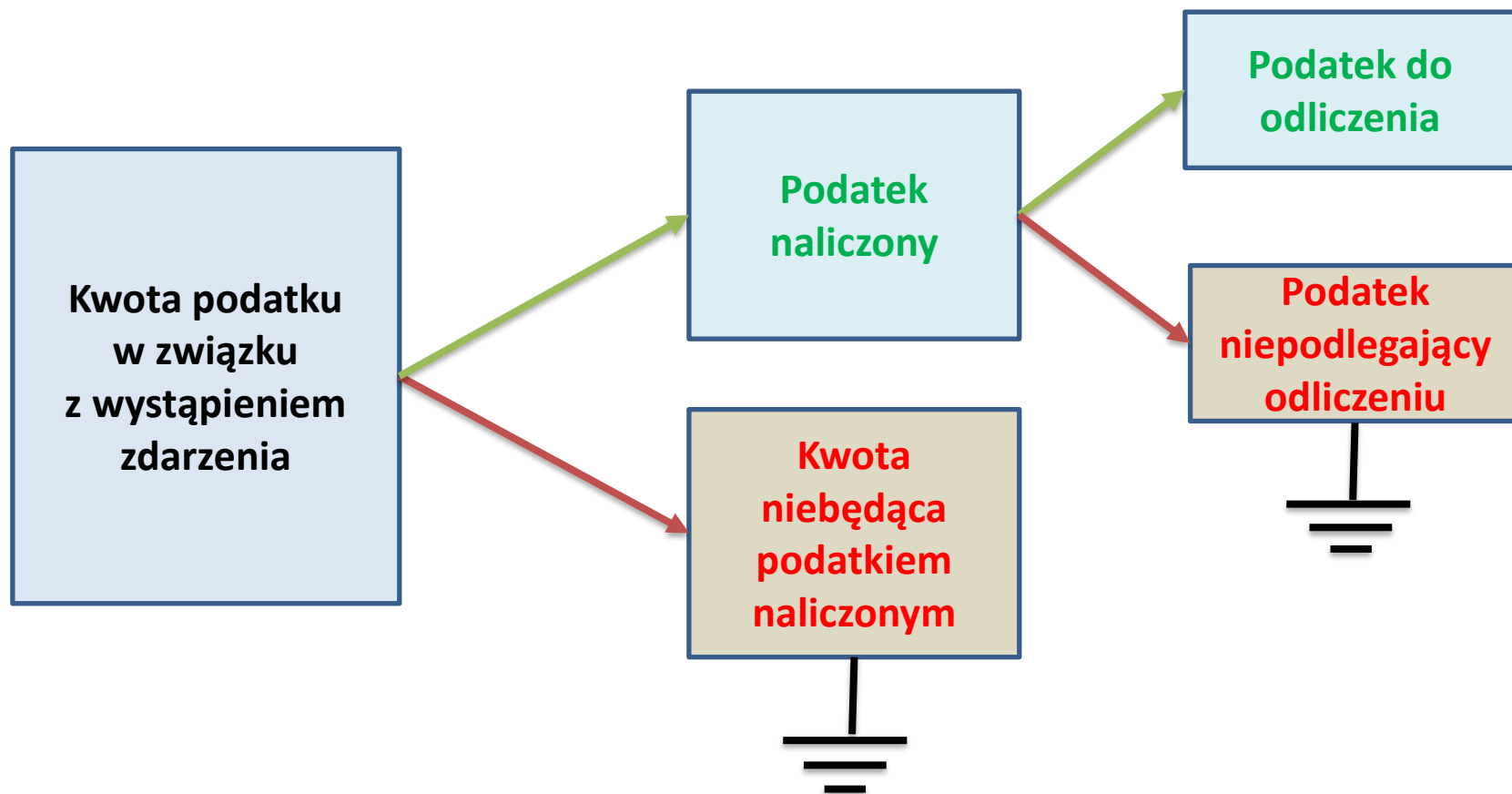
Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Odliczanie podatku naliczonego jest jednym z najważniejszych uprawnień czynnego podatnika VAT. Poprzez rozliczenie podatku naliczonego realizowana jest jedna z najważniejszych zasad podatku od wartości dodanej polskiego VAT, tj. **zasada neutralności**. Według niej ciężar ekonomiczny VAT powinien spoczywać na finalnym nabywcy – konsumencie.

art. 86 ust. 1 ustawy o VAT

W zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi, o którym mowa w art. 15, przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, z zastrzeżeniem art. 114, art. 119 ust. 4, art. 120 ust. 17 i 19 oraz art. 124.

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Wyrok NSA z 8 marca 2022 r., sygn. akt I FSK 1760/18:

Przepis art. 86 ust. 1 u.p.t.u. wyraża zasadę neutralności podatku od towarów i usług, z której m.in. wynika, że podatnicy realizujący czynności zwolnione, są w podobnej sytuacji, jak ostateczny nabywca towaru lub usługi – z wyjątkiem przypadków jednoznacznie wskazanych w ustawie o podatku od towarów i usług. Ustawa wyłącza możliwość dokonywania odliczeń podatku naliczonego związanego z towarami i usługami, które nie są wykorzystywane do czynności opodatkowanych, czyli w przypadku ich wykorzystania do czynności zwolnionych od podatku oraz niepodlegających opodatkowaniu. Dla realizacji prawa do odliczenia podatku naliczonego niezbędne jest więc istnienie związku między dokonywanymi zakupami towarów i usług, a prowadzoną działalnością opodatkowaną.

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Wyrok TSUE z 22 października 2015 r., C-126/14:

(...) Prawo do odliczenia podatku od wartości dodanej naliczonego przy nabyciu towarów lub usług zakłada, iż wydatki poczynione celem ich uzyskania stanowią element cenotwórczy transakcji obciążonych podatkiem należnym, rodzących prawo do jego odliczenia. Prawo do odliczenia zostaje jednak również przyznane podatnikowi nawet w przypadku braku bezpośredniego i ścisłego związku pomiędzy konkretną transakcją powodującą naliczenie podatku a jedną transakcją objętą podatkiem należnym lub większą liczbą takich transakcji, które rodzą prawo do odliczenia, gdy koszty omawianych usług należą do kosztów ogólnych podatnika i jako takie stanowią elementy cenotwórcze dostarczanych towarów lub świadczonych usług. Tego rodzaju wydatki mają bowiem bezpośredni i ścisły związek z całością działalności gospodarczej podatnika.

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Wyrok NSA z 6 kwietnia 2022 r., sygn. akt I FSK 1409/19:

Podstawę do dokonania odliczenia podatku naliczonego może stanowić wyłącznie faktura odzwierciedlająca faktyczne zdarzenie gospodarcze w aspekcie podmiotowym, przedmiotowym oraz ilościowym. Zatem faktura musi potwierdzać, że w rzeczywistości doszło do dostawy towarów lub świadczenia usług między podmiotami w niej określonymi, w zakresie ściśle określonego towaru lub usługi oraz w zakresie ilości danego towaru lub usługi.

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Wyrok NSA z 8 grudnia 2021 r., sygn. akt I FSK 368/18:

Prawo do odliczenia podatku naliczonego z otrzymanej faktury przysługuje (co do zasady) dlatego, że po stronie wystawcy faktury wystąpi podatek należny, będący następstwem realizacji przez tegoż wystawcę czynności opodatkowanej (sprzedaży towaru lub świadczenia usługi), a nie z tytułu samego otrzymania przez odbiorcę faktury.

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Wyrok NSA z 2 grudnia 2021 r., sygn. akt I FSK 765/18:

Wykonanie prawa do odliczenia nie rozciąga się na podatek, który jest należny wyłącznie dlatego, że został wskazany na fakturze. W takim przypadku bez znaczenia jest dobra lub zła wiara podatnika, który wnosi o odliczenie VAT. Istnienie bowiem prawa do odliczenia VAT jest uzależnione od warunku, iż odpowiednie transakcje rzeczywiście zostały zrealizowane.

Odliczanie VAT naliczonego jako podstawowe prawo podatnika, ale czy bezwzględne?

Wyrok NSA z 27 maja 2022 r., sygn. akt I FSK 783/18:

Należyta staranność podatnika podatku od towarów i usług w relacjach handlowych (dobra wiara), to stan świadomości podatnika i związana z tym powinność oraz możliwość przewidywania określonych zdarzeń, że uczestniczy w działaniach prowadzących do wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku. Aby działać w "złej wierze" podatnik nie musi mieć świadomości, że swoim działaniem (zaniechaniem) narusza prawo, ale także jeżeli w danych okolicznościach może i powinien taki stan przewidzieć (wina w postaci niedbalstwa). Innymi słowy "w złej wierze" jest ten, kto wie (ma pozytywną wiedzę) o istotnym i rzeczywistym stanie faktycznym, a także ten, kto takiej wiedzy nie posiada wskutek swego niedbalstwa.

O czym należy pamiętać, chcąc rozliczyć podatek naliczony?

- Podatnik musi wykazać, iż istnieje związek pomiędzy podatkiem naliczonym a czynnościami z prawem do odliczenia. Powiązanie nie musi być bezwzględne z konkretną, zidentyfikowaną czynnością.
- Sam fakt, że nabywca jest czynnym podatnikiem VAT nie wystarczy, by podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego.
- Aby wystąpił podatek naliczony musi istnieć VAT należny, z którego wynika taki podatek naliczony.

a także

- Dla skutecznego odliczenia podatku naliczonego należy dysponować źródłem podatku naliczonego.
- Dla skutecznego odliczenia podatku naliczonego należy zidentyfikować termin odliczenia.

Jak to jest ze statusem czynnego podatnika przy odliczaniu – czyj status jest ważny: sprzedawcy czy nabywcy?

Art. 88 ust. 4 ustawy o VAT

Obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego nie stosuje się również do podatników, którzy nie są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, zgodnie z art. 96, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 7.

Żaden przepis nie warunkuje prawa do odliczenia tym, czy świadczący dopełnił obowiązku rejestracji jako czynny podatnik VAT, ale w praktyce organy próbują kwestionować prawo do odliczenia z tego tylko powodu!

Zakupy krajowe a zagraniczne – źródła podatku naliczonego, czyli jakie dokumenty trzeba zgromadzić, by odliczyć VAT naliczony

Wykazanie związku z czynnościami z prawem do odliczenia to nie jedynie warunek powstania prawa do odliczenia VAT, konieczne jest również, by podatnik dysponował źródłem podatku naliczonego!

Podstawowe źródło podatku naliczonego to faktura, ale dotyczy to wyłącznie transakcji krajowych.

W przypadku zakupu świadczeń opodatkowanych przez nabywcę (import usług, WNT, opodatkowanie w trybie art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy o VAT) faktura nie stanowi źródła podatku naliczonego – w takiej sytuacji podatku należnego. Podobnie jest w przypadku importu towarów!

Co z błędną fakturą – w jakich przypadkach nie pozbawia prawa do odliczenia, a w których nie można rozliczyć VAT?

Co z zawyżoną stawką?

Nie występują błędy większej i mniejszej wagi.

Ustawodawca zastrzegł jedynie, że nie stanowią podstawy do obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego faktury i dokumenty celne, w przypadku gdy:

- sprzedaż została udokumentowana fakturami lub fakturami korygującymi wystawionymi przez podmiot nieistniejący;
- transakcja udokumentowana fakturą nie podlega opodatkowaniu albo jest zwolniona od podatku;
- wystawione faktury, faktury korygujące lub dokumenty celne:
  - stwierdzają czynności, które nie zostały dokonane – w części dotyczącej tych czynności,
  - podają kwoty niezgodne z rzeczywistością – w części dotyczącej tych pozycji, dla których podane zostały kwoty niezgodne z rzeczywistością,
  - potwierdzają czynności, do których mają zastosowanie przepisy art. 58 i 83 Kodeksu cywilnego – w części dotyczącej tych czynności;
- faktury, faktury korygujące wystawione przez nabywcę zgodnie z odrębnymi przepisami nie zostały zaakceptowane przez sprzedającego;
- wystawiono faktury, w których została wykazana kwota podatku w stosunku do czynności opodatkowanych, dla których nie wykazuje się kwoty podatku na fakturze – w części dotyczącej tych czynności.

Co z błędną fakturą – w jakich przypadkach nie pozbawia prawa do odliczenia, a w których nie można rozliczyć VAT?

Co z zawyżoną stawką?

Zawyżony VAT naliczony w fakturze a odliczenie podatku przez nabywcę

W związku z powyższym odnosząc się do korekty odliczonego podatku naliczonego związanej z pomyłkami w ilości albo w cenie kupowanych towarów lub usług, należy zaznaczyć, że w przypadku gdy faktura pierwotna od samego początku zawiera dane niezgodne z rzeczywistością, np. ilość niezgodną z dokonaną dostawą wówczas ma zastosowanie art. 88 ustawy o VAT i wystąpi obowiązek skorygowania faktury pierwotnej "wstecz".

Natomiast w sytuacji, kiedy korekta będzie związana z przyczyną, która wystąpiła już po dokonaniu dostawy, wówczas korekta będzie odbywała się "na bieżąco".

Interpretacja indywidualna z 17 grudnia 2021 r., nr 0111-KDIB3-1.4012.549.2021.2.KO.

Bezpodstawne zastosowanie przez sprzedawcę procedury e-commerce a odliczenie VAT przez nabywcę

Jeżeli sprzedawca na skutek bezpodstawnego zastosowania przez sprzedawcę procedury e-commerce opodatkuje sprzedaż polskim VAT nie przysługuje mu prawo do odliczenia VAT.

Brak prawa do odliczenia wynika z art. 88 ust. 3a pkt 2 ustawy o VAT, wg której transakcja udokumentowana fakturą nie podlega opodatkowaniu albo jest zwolniona od podatku.

Data otrzymania faktury a obowiązek podatkowy – co decyduje o dacie odliczenia?

Wg zasady ogólnej prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego powstaje w rozliczeniu za okres, w którym w odniesieniu do nabytych lub importowanych przez podatnika towarów i usług powstał obowiązek podatkowy.

ale

Prawo do odliczenia z faktury i dokumentu celnego powstaje nie wcześniej niż w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę lub dokument celny.

UWAGA: Powyższe nie ma zastosowania w innych przypadkach, gdy VAT naliczony nie jest odliczany z faktury ani z dokumentu celnego! (np. przy imporcie usług, WNT itp.)

Data otrzymania faktury a obowiązek podatkowy – co decyduje o dacie odliczenia?

Przykład 1

Podatnik kupił usługę. Świadczący wystawił fakturę sprzedaży w ostatnim dniu czerwca i w tym dniu przesłał ją elektronicznie nabywcy. Sama usługa została zrealizowana 1 lipca. W takiej sytuacji, chociaż nabywca otrzymał fakturę w czerwcu, to ze względu na to, iż u świadczącego obowiązek podatkowy powstał w lipcu nabywca może dokonać rozliczenia VAT z faktury dopiero w JPK_V7M za lipiec.

Przykład 2

W lipcu podatnik kupił usługę, która została zrealizowana w tym samym miesiącu i u świadczącego powstał obowiązek podatkowy. Faktura została wystawiona przez sprzedawcę w lipcu, ale wpłynęła do nabywcy 1 sierpnia. W tej sytuacji nabywca może dokonać odliczenia VAT z takiego dokumentu w JPK_V7M składanym we wrześniu, za miesiąc sierpień.

Termin odliczenia – nie tylko zbyt wczesne odliczenie może być problemem

Ustawodawca określił, w których konkretnie miesiącach możliwe jest odliczenie VAT naliczonego.

Art. 86 ust. 11

Jeżeli podatnik nie dokonał obniżenia kwoty podatku należnego w terminach określonych w ust. 10, 10d i 10e, może obniżyć kwotę podatku należnego w deklaracji podatkowej za jeden z trzech następnych okresów rozliczeniowych, a w przypadku podatnika, o którym mowa w art. 99 ust. 2 i 3, w deklaracji podatkowej za jeden z dwóch następnych okresów rozliczeniowych.

Nieśmiertelny temat odliczania VAT od zakupów samochodowych

Badanie techniczne a odliczanie VAT

Wyrok WSA w Kielcach z 7 lipca 2022 r., sygn. akt I SA/Ke 203/22:

Powyższe oznacza, że okoliczność, że na moment rozliczenia podatku podatnik nie dysponuje całością dokumentacji, o jakiej mowa w art. 86a ust. 10 pkt 1 ustawy o VAT, nie powoduje utraty prawa do pełnego odliczenia VAT w sytuacji, gdy cechy konstrukcyjne pojazdu predysponują go do wykonywania działalności gospodarczej. Istnienie cech konstrukcyjnych jest kryterium obiektywnym. Badanie techniczne, zaświadczenie wydane przez okręgową stację kontroli pojazdów oraz adnotacja w dowodzie rejestracyjnym to tylko wymogi formalne potwierdzające to kryterium. Czynności te samoistnie nie kreują prawa do odliczenia podatku naliczonego.

Nieśmiertelny temat odliczania VAT od zakupów samochodowych

Wyrok WSA w Kielcach z 7 lipca 2022 r., sygn. akt I SA/Ke 203/22:

Potwierdzenie cech konstrukcyjnych pojazdu, które wykluczają jego użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą wydane przez stację kontroli pojazdów powinno być traktowane jako środek dowodowy do wykazania wymaganych cech pojazdu, a nie jako warunek, którego niespełnienie powoduje pozbawienie podatnika prawa do pełnego odliczenia podatku od towarów i usług. W tej sytuacji stanowisko organu, że niedopełnienie obowiązku dokonania badania technicznego skutkuje utratą prawa do pełnego odliczenia podatku od towarów i usług, w sytuacji, gdy pojazd posiada cechy konstrukcyjne uprawniające do pełnego odliczenia, prowadzi do naruszenia zasady proporcjonalności i wykracza poza zakres restrykcji dozwolonych powołanymi na wstępie decyzjami wykonawczymi Rady Unii Europejskiej.

Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni prezentowany wyżej pogląd podziela. Znajduje on także akceptację w orzecznictwie sądów administracyjnych (por. wyroki: WSA w Krakowie z dnia 11 marca 2021 r., sygn. akt I SA/Kr 1213/20, WSA w Bydgoszczy z 19 lutego 2020 r., sygn. akt I SA/Bd 794/19, NSA z dnia 10 października 2019 r., sygn. akt I FSK 1492/17, WSA w Olsztynie z dnia 17 marca 2016 r., sygn. akt I SA/Ol 54/16, WSA w Łodzi z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt I SA/Łd 448/17, publ.: CBOSA).

Nieśmiertelny temat odliczania VAT od zakupów samochodowych

Parkowanie samochodu pod domem pracownika a 100% VAT naliczonego

Wyrok WSA w Szczecinie z 3 lutego 2022 r., sygn. akt I SA/Sz 713/21:

Na ten aspekt sprawy zwrócił już uwagę Naczelny Sąd Administracyjny w tezie wyroku z dnia z dnia 21 lutego 2017 r. sygn. akt I FSK 1200/15, stwierdzając, że jako wyjątek od zasady należy traktować przypadki, gdy wykorzystanie samochodu służbowego na dojazd pracownika z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy będzie uznawane za związane z działalnością gospodarczą podatnika w rozumieniu art. 86a ust. 3 pkt 1 u.p.t.u., a nie jako wykonywane na osobiste potrzeby pracownika. Odstępstwo to powinno być uzasadnione stanem faktycznym danej sprawy. W takiej sytuacji podatnikowi przysługuje pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego związanego z zakupem paliwa i ponoszeniem innych wydatków na eksploatację pojazdów samochodowych, z uwzględnieniem spełnienia wymogów wynikających z art. 86a ust. 4 pkt 1 tej ustawy.

INFORAKADEMIA

Zapraszamy do zadawania pytań

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR *lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

INFORAKADEMIA

Odliczanie VAT w praktyce

Radosław Kowalski
doradca podatkowy

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR *lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA